A°. 1829. N°. 138.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 19 November.

FRANKFORT, den 15den November.

Uit Berlijn wordt geschreven, dat ook uit de koeriers, die thans gedurig tusschen het Oosten en Westen gewisseld worden, blijkbaar is, dat er staatkundige onderhandelingen plaats hebben. Het is natuurlijk, dat het vredes-traktaat van Adrianopel tot een aantal vragen aanleiding geeft, behalve andere ook bijzonder ten opzigte van Griekenland, waaromtrent dit traktaat uitdrukkelijk eene nadere overeenkomst tusschen de drie mogendheden voorbehouden heeft. Sommige dagbladen hebben beweerd, dat hierbij van eenige kanten op eenen vrij emstigen toon werd [illegible], dat alles op de vriendschappelijkste wijze toegaat, en nergens zich eenige sporen van misnoegen openbaren.

— Volgens de laatste brieven uit Konstantinopel, begint de Sultan weder eenigen moed te scheppen, en is hij bijna dagelijks tegenwoordig bij de wapenoefeningen zijner troepen. Hij schijnt onwrikbaar in zijn besluit, om zijne krijgsmagt op den Europischen voet in te rigten, welke moeijelijkheden zich daartegen ook mogen opdoen, vooral thans, daar de schatkist in eenen zoo slechten staat is. Ook op de werven te Konstantinopel wordt bij voortduring ijverig gearbeid, en men gelooft dus, dat de Sultan mede voornemens is, om de zeemagt weder op te beuren en op gelijken voet als voor den slag van Navarino te brengen.

ODESSA, den 28sten October.

Daar zich in een huis van de straat, door de joden bewoond, weder eene ziekte geopenbaard heeft, die door de geneesheeren voor besmettelijk verklaard is, heeft zich de stedelijke regering genoodzaakt gevonden, de vroegere maatregelen tegen de verspreiding der pest op nieuw in te voeren.

STOKHOLM, den 4den November.

Zijne Majesteit de Koning, die gedurende eenigen tijd aan de koorts geleden heeft, is thans geheel hersteld. Gisteren is er eene deputatie van de rijksstanden bij zijne Majesteit toegelaten, en aan Hoogstdenzelven, bij monde van den landmaarschalk, [illegible]

« Grootmagtigste, allergenadigste Koning. De rijksstanden, ten hoogste deelnemende in de onrust en bekommering, welke het hart van elken getrouwen onderdaan, bij de tijding van U. M. ziekte, ondervond, hebben met eene gelijke levendige deelneming de voor het koninklijke huis en het vaderland zoo heugelijke tijding vernomen, waarbij de afgebedene genezing van U. M. bekend werd gemaakt. Ter aanbieding van hunne onderdanigste gelukwenschen rondom uwen troon verzameld, houden de volksvertegenwoordigers zich verzekerd, dat, terwijl zij in dezen oogenblik hunne innige en opregte vreugde betuigen over de gelukkig herstelde gezondheid van U. M., zij niet anders doen dan het gevoel der gansche natie uit te drukken, en dat de blijdschap daarover even levendig is in de kleinste hut des onderdaans, als in het koninklijke paleis zelve. Onze uren van kommer zijn dan voorbij en onze gebeden in dankbare zegeningen veranderd; wij smeeken den Hemel niet meer om afwending van het gevaar, maar om de bevestiging van ons geluk en om de voortdurende voorzorgen des Almagtigen voor de dagen van eenen geliefden Koning. Moge het getal derzelven zich tot aan de verste grenzen des levens uitstrekken, en het aantal gelukkige jaren overeenkomstig onze wenschen zijn, opdat Uwe Koninkl. Maj. nog lang moge voortgaan, de vruchten van Hoogstdeszelfs bemoeijingen in te oogsten, en ze door de algemeene dankzeggingen beloond te zien. Moge vrede en gelukzaligheid den ouderdom van Uwe Koninkl. Maj. even zoo kroonen, als de zege en de eer uwe mannelijke en roemvolle loopbaan gevolgd zijn. Met deze gezindheden van onderdanigen eerbied en verknochtheid smeeken de rijksstanden Uwe Koninkl. Maj. in den diepsten ootmoed om de voortduring van Hoogstdeszelfs gunst en welwillendheid. »

De Koning heeft deze aanspraak in de Fransche taal beantwoord, terwijl de hofkanselier vervolgens Zr. Ms. rede in het Zweedsch heeft voorgelezen. Dezelve luidde aldus:

« Edele heeren en Zweedsche mannen! Ik ontvang met levendige aandoening de gelukwenschen der rijksstanden bij gelegenheid mijner herstelde gezondheid. De deelneming, welke gij mij gedurende mijne ziekte betoond hebt, heeft mijn hart met de opregtste erkentelijkheid vervuld. — De zekerheid van bemind te worden, is voor den regent een groot genoegen, maar dit geluk wordt nog meer vergroot door de innige overtuiging, van alles gedaan te hebben om deze liefde te verwerven. De Voorzienigheid heeft de grenzen van ons leven bepaald. De ware christen ziet het einde derzelven rustig en vertrouwend te gemoet, zonder het te vreezen of te verlangen; maar wanneer hij den dood voelt naderen, ziet hij eerst de volle grootte der menschelijke vergankelijkheid.

« Mijne herkregen gezondheid, zullen de dagen, welke de Almagtige mij nog schenken zal, bij voortduring aan het welzijn des volks toegewijd zijn. Dezelfde vurige ijver voor het algemeene welzijn, dezelfde standvastige bemoeijingen ter handhaving van de onschendbaarheid der wetten, dezelfde achting voor vrijheid en eigendomsregt zullen ook voortaan, gelijk tot dus verre, mijne handelingen besturen, en ik hoop, dat de Voorzienigheid mijne bemoeijingen zegenen zal. — Ik blijf u, edele heeren en Zweedsche mannen, steeds met koninklijke gunst toegenegen. »

LONDEN, den 14den November.

De discussien aangaande de schikking der Grieksche questie duren, volgens de *Times*, te Londen onafgebroken voort; ofschoon nog niets dienaangaande stellig bepaald is, meent niettemin gezegd blad te kunnen verzekeren, dat, welke ook voortaan de grenzen van Griekenland zijn zullen, hetzelve nu eerder in eenen onafhankelijken, dan, zoo als aanvankelijk in overleg was, in eenen cijnsbaren staat zal herschapen worden, als het meest en het best strookende met de veiligheid der Grieken zelven en met de rust van het oosten van Europa.

De door de *Emulous-paket* aangebragte brieven uit Vera Cruz tot den 6den September, deelen geene latere berigten mede nopens de Spaansche expeditie tegen Mexico, dan die welke reeds opgegeven zijn; maar zij spreken van bijzonderheden, welke weinig waarschijnlijks voor zich hebben, en althans nadere bevestiging vereischen. Bij het vervolgen van *la Garza* en het in bezit nemen van Altamira, zouden namelijk, volgens de met de *Emulous* aangebragte brieven, van de Mexicaansche troepen vele manschappen tot den generaal *Barradas* overgeloopen zijn, voornamelijk, zoo als men schrijft, daartoe verleid door het uitzigt van bij de Spanjaarden, die eene groote kas zouden medegebragt hebben, goed betaald te worden, terwijl bij de Republiek de [illegible] vele maanden ten achteren [illegible]

PARYS, den 14den November.

Volgens hetgeen heden een der ministeriele bladen zegt, zal men eerst afwachten wat de tegenwoordige kamer der afgevaardigden in het schild voert, en eerst, wanneer dezelve zich vijandig tegen het ministerie betoont, tot eene ontbinding overgaan.

— Het gerucht loopt, dat de heer *de la Bourdonnaye*, minister van binnenlandsche zaken, zijn ontslag heeft gevraagd.

— In een der dagbladen vindt men als eene merkwaardige bijzonderheid aangeteekend, dat de bisschop van Arras, dezer dagen, bij gelegenheid van het verleenen van audientie aan het korps officieren van het regement, dat te Boulogne in garnisoen ligt, den kolonel gevraagd heeft, of bij zijn regement een goede geest heerschte, terwijl hij er bijvoegde, dat de Koning op de armee staat maakte.

— Uit eenen staat, die dezer dagen is bekend gemaakt, blijkt, dat van de 159,000 huurhuizen te Parijs, 96,000 beneden de 150 franken verhuurd, en 50,000 personen als arm opgeteekend zijn; twee arrondissementen van de stad hebben 1 arme op 4 menschen; in de hospitalen zijn 7000 bedden bijna aanhoudend bezet; in 8 derzelven worden 8000 grijsaards of arme zieken verpleegd; in de gestichten der moedermaatschappijen worden 6000 vrouwen bestendig onderhouden; de maatschappij van weldadigheid zorgt bovendien voor 15 tot 1800 arme zieken.

BRUSSEL, den 17den November.

De drie benoemde bisschoppen zijn thans in dienst getreden. Eergisteren is die van Luik plegtig gewijd.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Zaturdag den 14den November.

In deze zitting zijn nog ingekomen de navolgende verzoekschriften: 1°. van *J. M. de Garde*, zich beroepende op vorige door hem ingezondene verzoekschriften, tot het bekomen van schadeloosstelling, wegens een in zijne vorige betrekking geleden verlies; 2°. vijf zoutzieders te Diest, leveren bezwaren in tegen de voorgedragene wet op het zout; 3°. *Kools* en andere zoutzieders te Ninove, reclameren tegen de voorgestelde bepalingen, omtrent de belasting op het geraffineerd zout; 4°. van *J. J. Claassen*, schoolmeester in de provincie Noord-Braband, verklaart zich tegen eene onbeperkte vrijheid van en mededinging in het lager onderwijs; 5°. van *J. Padbergen* te Leeuwarden, die zich beklaagt niet als onderwijzer te zijn geplaatst, alhoewel hij een examen heeft [illegible]

6°. van *J. Baren* en 25 andere bierbrouwers in de stad Gent, welke zich beklagen tegen de voorgestelde wet omtrent de belasting op het bier en voornamelijk tegen art. 5; 7°. van den heer *de Potter*, uit de gevangenis *des Petits-Carmes* te Brussel, welke voorstelt, dat de Kamer een ontwerp van wet zal voorstellen, waarbij de veroordeelden, uit krachte van de in de vorige zitting ingetrokkene wetten en het besluit van 10 en 20 April 1815 en 6 Maart 1818, zullen worden vrijgelaten, ten einde dezelve de weldaden genieten van de thans daargestelde wet op de drukpers; 8°. van den heer *Ducpetiaux*, welke hetzelfde verzoek inhoudt.

Zitting van Maandag den 16den November.

Ten 2 ure wordt de vergadering geopend.

Z. Exc. de minister van financien is in de vergadering tegenwoordig.

De notulen van het verhandelde in de laatst gehoudene zitting van Zaturdag, den 14den dezer, worden gelezen en goedgekeurd.

Wordt voorgelezen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, waarbij eene toelichtende memorie gevoegd is, strekkende tot daarstelling van eenige veranderingen in de regten van den in-, uit- en doorvoer, welke in het belang van de nationale nijverheid noodig geoordeeld worden. — Dit ontwerp met de daarbij behoorende stukken zullen worden gedrukt, rondgedeeld en verzonden aan de afdeelingen der Kamer.

De heer *Claessens-Moris*, lid der Kamer, geeft in eenen brief te kennen, dat hij door zware ongesteldheid verhinderd wordt, de zittingen bij te wonen. — Aangenomen voor kennisgeving.

De navolgende aan de Kamer ingediende verzoekschriften worden aan de daartoe bestemde commissie verzonden, als: 1°. van *P. A. Brak* en 12 andere suikerraffinadeurs te Gent, overleggende een afschrift van een request, hetwelk zij aan Z. M. hebben ingediend, en waarin zij zich over de voorgestelde wetsbepalingen, omtrent de belasting op de suiker, beklagen; 2°. van *Julien de Lestrée*, te Brussel, welke voor de tweede maal verzoekt, dat er wetsbepalingen omtrent de conflicten zullen worden daargesteld; 3°. van 40 inwoners eener gemeente in de provincie West-Vlaanderen, zich beklagende, dat, niettegenstaande den uitdrukkelijken wil van den stedelijken raad, de belastingen in die gemeente zijn verhoogd; 4°. van 35 ingezetenen van Moerbeke en andere gemeenten in Vlaanderen tot het bekomen van vrijheid voor onderwijs, uitvoering van het concordaat, afschaffing van de belastingen op het gemaal en het geslagt, en dat de andere middelen, zoo als de belastingen op het zout, den azijn enz. daartoe zullen worden verhoogd; 5°. van den stedelijken raad van Aerschot, welke zich tegen de voorgestelde verhooging der accijnsen verklaart, en 6°. van den heer *J. M. de Garde*, die stukken inlevert, tot staving van zijne vorige petitien, strekkende tot het bekomen van schadevergoeding van den ontvanger te 's Hertogenbosch.

Aan de orde van den dag zijnde de beraadslagingen omtrent het ontwerp van wet tot toelating van het ruwe zout in de entrepôts, zoo worden dezelve door den voorzitter geopend verklaard.

De heer *de Stassart*: ik heb volstrekt geene aanmerking tegen het ontwerp zelve, daar ik hetzelve beschouw als een middel om den handel meer te verlevendigen en de nijverheid te begunstigen; maar ik zie geene reden, waarom de regering niet voldaan heeft aan het zoo herhaaldelijk gedaan verzoek van de afdeeling, waartoe ik de eer heb te behooren, om in art. 3 van het onderhavige ontwerp, achter de woorden: *bij weder uitvoer* weg te laten *ter zee*. Deze woorden kunnen tot verkeerde uitleggingen aanleiding geven. De antwoorden der regering zijn daaromtrent onvoldoende. Ik verzoek Z. Exc. den minister van financien, daaromtrent eene onbewimpelde inlichting te mogen bekomen.

Z. Exc. de minister van financien oordeelt, dat men te veel gewigt hecht aan de woorden *ter zee*, welke wel kunnen worden ontbeerd, vermits in het algemeen het entrepôt alleen op *zoodanigen* uitvoer, met vrijdom van regten, aanspraak geven kan. Z. Exc. zeide dan ook, dat hij gemagtigd was te verklaren, dat men deze woorden moest beschouwen, als niet in het ontwerp voorkomende.

De heer *de Stassart* neemt genoegen in deze verklaringen.

Niemand vraagt meer het woord.

Z. Exc. de minister van financien: het zij mij geoorloofd, Edel Mogende Heeren! te zeggen, dat de staat, bereids de grootste vruchten van het stelsel van entrepôt geplukt heeft, en dat de regering hetzelve op alle voorwerpen tracht toe te passen. Het ontwerp, hetwelk aan de beraadslagingen van U Edel Mogenden is onderworpen, heeft voornamelijk deszelfs oorsprong ontleend, doordien de kamers van koophandel van de steden Amsterdam en Brugge de nadeelen hebben aangetoond, welke uit het niet bestaan van die bepalingen voortvloeiden. Door het daarstellen van dezelve, zal men den handel met de Oostzee bevorderen en zal men in Nederland, bij mangel van terugvracht, hout, graan en potasch verkrijgen.

Niemand meer het woord vragende, worden de beraadslagingen gesloten en gaat men over tot het in hoofdelijke omvraag brengen van het ontwerp. Het ontwerp wordt met 82 eenparige stemmen aangenomen en zal op de gebruikelijke wijze naar de Eerste Kamer worden verzonden.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de vergadering gescheiden, zonder bepaalden tijd van bijeenkomst.

— De gevoelens der afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nopens het ontwerp van wet tot omslag van de hoofdsom der grondbelasting van 1830, zijn zeer uiteenloopende geweest. Sommigen hebben zich gaaf met hetzelve vereenigd; anderen verlangden, om, alvorens hetzelve aan te nemen, de zekerheid te bekomen, dat dit het laatste jaar zoude zijn, dat die omslag op eenen onevenredigen voet geheven wierd; verscheidene leden begrepen echter in die onevenredigheid genoegzame reden te vinden om hunne goedkeuring aan het voorgestelde ontwerp te weigeren. Vele leden hebben geoordeeld, dat men de meerdere opbrengst der belasting niet moest doen strekken tot verhooging van de hoofdsom derzelve, maar die veeleer moest dienen ter *ontlasting* van de provincien, welke bekend zijn, te zwaar belast te wezen; dat men het bedrag der belasting, welke in 1830 op *f* 16,008,000 was vastgesteld, niet jaarlijks moest verhoogen, waardoor het thans voorgestelde reeds tot *f* 16,151,701 geklommen was. — In de derde sectie heeft men den wensch te kennen gegeven, dat de werkzaamheden van het kadaster de regering spoedig in staat zal stellen, zich met eene nieuwe omschrijving bezig te houden.

In de vierde afdeeling heeft een lid voorgesteld, dat het meerder bedrag der belasting, boven dat, hetwelk in 1820 bepaald was, mogt worden aangewend tot ontlasting van de Provincie Vriesland, welke, als nog het zwaarste van alle andere Provincien belast zoude zijn.

In dezelfde afdeeling heeft onder anderen een lid de volgende aanmerking overgelegd: « Men neemt de vrijheid, te herhalen, hetgeen bij « vorige gelegenheden meermalen is aangevoerd, dat het arrondissement « Breda, Provincie Noord-Braband, verkeerdelijk vele jaren vier en ne« gentigduizend guldens 's jaars te veel betaalt, en te verzoeken, dat deze « misslag eindelijk mag worden verbeterd.»

De Regering heeft op deze aanmerkingen aldus geantwoord:

« In vorige jaren is uitvoerig geantwoord op de bedenkingen in de sectien der Tweede Kamer, bij gelegenheid van de overwegingen over de verdeeling der grondlasten, door sommige leden geopperd, en welke in zin overeenkwamen met die, welke nu worden voorgebragt.

Men vermeent, zich aan de opgemelde vroeger gegeven antwoorden geheel te mogen gedragen, te meer, daar het thans weder aangevoerde de Regering niet van dwaling ten deze kan overtuigen, en het aannemen der wetten van vroegere jaren genoegzaam bewijst, dat het meerendeel der Staten-Generaal met de regering van hetzelfde gevoelen is, en het schijnt aan geenen redelijken twijfel te kunnen zijn onderworpen:

1°. Dat, evenzeer als de grondbelasting zou moeten worden verhoogd bij aanwinst van grondgebied, zonder dat dit eenige verandering zou daarstellen in de *natuur* der belasting, als belasting *van omslag*, evenzeer de *massale* opbrengst der belasting *dient* te worden vermeerderd en, zonder de *natuur* van dezelve te veranderen, ook kan vermeerderd worden, ter zake van het ophouden van den vrijdom, aan sommige onroerende goederen, in gevallen, bij de wet voorzien, toegekend geweest, en bepaaldelijk ter zake van de domaniale bosschen, welke door verkoop in handen van partikulieren overgaan; en

2°. Dat de geest van art. 8 der wet van 27 December 1822 (staatsblad No. 59) medebrengt, om niet alleen de aanslagen der *provincien en gemeenten*, waarin de verkocht wordende perceelen gelegen zijn, maar ook de hoofdsom der grondbelasting *voor het rijk* te vergrooten; gelijk dit nog duidelijker wordt, wanneer men in aanmerking neemt, dat, volgens vroegere voorstellen, in 1822 gedaan, omtrent de vervreemding der domeinen, de grondbelasting derzelve, tot een vaster aanslag, *geheel afzonderlijk*, ten behoeve van het rijk zoude worden ontvangen; doch welke bepaling, wat den vorm betreft, aanleiding tot bedenkingen hebbende gegeven, zonder dat de regtmatigheid van het genot der grondbelasting door het Rijk over de vervreemde perceelen eenigzins wordt in twijfel getrokken, is daarvoor bij de wet op het Amortisatie-Syndikaat eene ordening in de plaats gekomen, meer met de algemeene wet instemmende; doch van welke men de verhooging van de totale som der grondbelasting, als een onvermijdelijk gevolg heeft beschouwd.

Het is overigens te hopen, dat de spoed, welke aan de werkzaamheden van het kadaster gegeven wordt, de gelegenheid zal verschaffen, om weldra eene betere verdeeling der grondlasten daar te stellen; mogelijk zal in gevallen zal de Regering, getrouw aan de toezegging in de vorige zitting gedaan, op dit onderwerp terugkomen, en eene poging, om het lot der bezwaarde gewesten aanvankelijk te verzachten, ter latere overweging der Staten-Generaal voordragen.

Mengelwerk.

ADRES VAN DE STATEN-GENERAAL AAN DEN KONING.

DE LANDTAAL.

Eene aanspraak van den troon en een adres van de Staten-Generaal

den Koning zijn staatsstukken, welke in de geschiedrollen des vaderlands worden opgenomen. Elk woord daarin wordt gewikt en gewogen, niets blijft daarin onopgemerkt, de stijl zoo wel als de zaken. Van die waarheid waren ook die leden der Tweede Kamer doordrongen, en verlangden, dat, na de verandering, welk het eerste opstel van het adres had ondergaan, hetzelve op nieuw aan het onderzoek der afdeelingen zoude worden onderworpen. Zij hadden gelijk, zij zagen de zaak wel in. Hadde men hun gevoelen omhelsd, dan zoude waarschijnlijk de Hollandsche tekst (de Fransche ligt buiten mijn oogmerk) er zoo jammerlijk niet uitzien als hij nu doet. Men ziet bij de eerste lezing reeds zeer ligt, dat een Hollander, als hij wenschte verstaan te worden, zich niet zoo zoude uitdrukken, en dat de Nederduitsche tekst eene vertaling van den Franschen is. Maar, lieve hemel! welk eene vertaling! En zulk een stuk heeft de goedkeuring der beide Kamers van de Staten-Generaal kunnen erlangen! Wij willen niet alle uitdrukkingen der beide teksten met elkander vergelijken en niet alles aanhalen, wat in het Hollandsch niet juist vertaald is; wij willen niet doen opmerken, hoe plat de uitdrukking is dier zinsnede, waarin gezegd wordt dat de Staten-Generaal met Zijne Majesteit van gevoelen zijn, dat *het in den aard onzer regering is liggende*, om enz. Wij gaan dit alles voorbij, om ons alleen bij de laatste zinsnede van het adres te bepalen. Deze behelst het antwoord op de laatste woorden van de aanspraak van den troon; woorden, welke elk regtgeaard Nederlander met een onuitsprekelijk genoegen gelezen heeft, en welke diep in zijn hart zijn gegrift. Hoe gewrongen is hier het antwoord, in het Nederduitsch! Het heeft noch de kracht, noch den nadruk, noch de duidelijkheid, noch de waardigheid van de woorden, uit den mond van eenen Koning gevloeid, die zijne onderdanen even zeer bemint, als hij van dezelve bemind wordt, en die dag en nacht zich beijvert om hen zoo gelukkig te maken als in zijn vermogen is.

« De Voorzienigheid » zegt het adres, « heeft voor Uwe Majesteit de roemvolle roeping bewaard, om . . . . . . de nieuwe maatschappelijke orde op de algemeene vrijheid te stichten en dezelve *ten eeuwigen dage* (*à jamais*) te bevestigen door even *zachte* (*paisibles*) als zekere middelen: (door) de *volkomene inrigting* (*par l'organisation complète*) . . . der grondwettelijke waarborgen. Wij zijn overtuigd dat Uwe Majesteit, getrouw aan de zinspreuk zijner vaderen, steeds *het gebruik dier middelen zal ter harte nemen* (*aura toujours à coeur d'employer les moyens*) om zijne hooge roeping te vervullen.» Een Hollander, die zijne taal verstaat en tevens een weinig Fransch kent, zoude aan den Koning der Nederlanden zeggen, dat « de Voorzienigheid voor Zijne Majesteit de roemvolle roeping heeft bewaard, om . . . . . . de nieuwe maatschappelijke orde op de algemeene vrijheid te stichten en dezelve *voor altijd* te bevestigen, door even *vreedzame* als zekere middelen; *door* de volkomene *daarstelling* . . . . . . der grondwettelijke waarborgen; dat hij overtuigd is, dat Zijne Majesteit, getrouw aan de zinspreuk zijner vaderen, steeds zal *verlangen die middelen te bezigen* om zijne hooge roeping te vervullen.»

Op deze wijze zouden ten minste de beide teksten met elkander in overeenstemming zijn. *Vreedzame* middelen zijn iets anders dan *zachte* middelen. De opsteller van het adres heeft niet gezegd: *par des moyens aussi doux que surs*, maar heeft zich met opzet van het bijvoegelijk naamwoord *paisibles*, dat *vreedzaam* beteekent, bediend; dit woord drukte zijne gedachte volkomen uit. De Hollandsche vertaler schijnt die niet gevoeld te hebben, of hij heeft de uitdrukking willen *verzachten*. Maar wat beteekent dan toch de *inrigting* der grondwettelijke waarborgen? Waarborgen *inrigten*, dit is geen Hollandsch. Men zegt: waarborgen geven, waarborgen *daarstellen*, en de *daarstelling* der waarborgen. Dit is ten minste verstaanbare taal, hoezeer wij, voor het overige, gelooven dat men aan de gansche zinsnede eene betere en met den aard der Nederduitsche taal meer overeenkomstige wending zoude kunnen geven, dan hier boven gedaan is. *Het gebruik van middelen ter harte nemen* is eene uitdrukking zoo vreemd, zoo oneigenaardig, zoo gewrongen, dat wij niet weten hoe zij uit de pen van het achtenswaardig lid, dat de vertaling wel op zich heeft willen nemen, kan gevloeid zijn. Dan dit moest trouwens wel het gevolg wezen van den spoed, waarmede die zaak van het adres behandeld is, en van de weigering om het verbeterde opstel naar de afdeelingen te verzenden.

Zie daar dan weder een nieuw bewijs van de moeijelijkheid, om twee teksten met elkander volkomen te doen overeenstemmen, en de kracht en sierlijkheid der beide talen met elkander te vereenigen. Zie daar ook weder een nieuwe stap achterwaarts, voor onze schoone moedertaal, welke door vier vijfde gedeelten der natie verstaan en gesproken wordt, schoon in onderscheiden tongvallen. Het vijfde gedeelte, dat Fransch spreekt, heeft nu het voorregt gehad dat zijne taal, in het gewigtig staatsstuk, waarover wij thans handelen, den voorrang heeft erlangd. — Inschikkelijke Hollanders! gij denkt alzoo de verbroedering te bewerken? Zouden er in de Tweede Kamer der Staten-Generaal wel niet even veel leden zijn, die de ware kracht en beteekenis van Fransche woorden niet volkomen verstaan, als er leden zijn die de Nederduitsche taal niet begrijpen? Welke taal zoude dan hier den voorrang moeten hebben? die taal, welke door vier vijfde gedeelten der natie verstaan wordt? of die taal, welke slechts door een vijfde der ingezetenen van het koningrijk wordt gesproken? Wie kan hier twijfelen? De aangelegenheid van twee talen, in dezelfde vergadering gebruikelijk, bestaat: zij is niet weg te nemen. Maar moet dan de landtaal, dat is, de Nederduitsche, die door verre het grootste gedeelte der natie wordt gesproken, aan de Fransche, die slechts in eenige provincien in gebruik is, worden opgeofferd? Is er dan geene liefde voor de landtaal meer bij onze vertegenwoordigers, en zullen zij voortaan uit de Fransche taal de stukken gaan vertalen, die in hunne vergadering voorkomen? Kan die rol den regtgeaarden Hollander voegen? De Koning heeft zijne aanspraak in het Nederduitsch gedaan, en men heeft er vervolgens eene Fransche vertaling van gegeven. Niets was dan natuurlijker, dan dat het adres der Staten-Generaal, in antwoord op de aanspraak, ook in het Nederduitsch werd opgesteld, en dat dit Nederduitsche opstel ten grondslag werd gelegd van de beraadslagingen der Tweede Kamer. Hollandsche vertegenwoordigers! gevoelt uwe waardigheid en gaat met moed de factie te keer, die alles in *Nederland* zoo gaarne op eenen Franschen voet zag.

Aan de Redactie!

In de Haarlemsche Courant van den 31sten October leest men: « Men « zegt dat bij het ontwerp van wet op het onderwijs, 't welk eerlang zal « worden voorgedragen, het beginsel moet worden aangenomen, van het- « zelve geheel vrij te stellen.» — Wat wil dat zeggen? Wil dat zeggen, dat het gouvernement zal voordragen het beginsel daarbij aan te nemen, van voortaan al het goede, door de verordeningen op het onderwijs, gedurende vijf en twintig jaren, daargesteld, met alle magt tegen te werken? van in het vervolg, de belangstelling in het onderwijs, bij zoo vele gemeenten verwekt, — waardoor ruïne, schoone, der gezondheid onschadelijke, zelfs aan dezelve voordeelige schoolgebouwen daargesteld, — aan de jeugd aangename, heilzame, haar tot maatschappelijke (elken mensch zoo zeer vereerende) deugden, opleidende oefeningen bezorgd; — den welgeaarden onderen, met iederen dag levens, in de gelukkige vorming en voorspoedige ontwikkeling der vermogens, van hunne kinderen, zoo vele zalige oogenblikken toegevoegd werden; — van voortaan die belangstelling, welker uitwerkselen in staat zijn, alom vorming en opleiding, kennis en beschaafdheid, deugd en geluk daar te stellen, tegen te werken, te doen verdwijnen, en met den grievendsten hoon te betalen?

Zal dat beteekenen, dat het gouvernement daarbij het beginsel wil hebben aangenomen, van deszelfs roem, als een verlicht, vaderlijk, volle lievend landsbestuur, zoo spoedig mogelijk, voor het oog van een verrast *Europa*, te doen ophouden? beteekenen, dat daarbij het beginsel moet worden aangenomen, van voortaan, ter liefde van het geschreeuw van eenige duizend (indien het *in waarheid* zoo veel is) oproerkraaijers, den roem, het voorregt, den zegen, het aanzien van *Nederland*, — het geluk van zes millioenen — om die duizend onheilzoekers (die toch in verwarring en teruggang zalig schijnen,) te vernietigen, en eene reeks van verwarringen, geregeld elkander te doen opvolgen? van voortaan te zorgen, dat men in een twintigtal jaren tijds, een' honderdjarigen kreeftenstap doe, op den weg van wijze verordeningen en heilzame beschikkingen? En zal het zoo doende niet schijnen, dat men, even als in de waren roofstaten van *Noord-Afrika*, invloed op de regering wil verleenen aan eenen hoop *eigenwilligen*!?

Daartoe had men waarlijk den raad niet noodig, van genoegzaam honderd wijze mannen: — doch wij mogen verwachten, en met zeker ruim vijf zesde gedeelten der inwoners van *Nederland* hopen, dat deze met geestdrift zullen stemmen tegen zulk een ontwerp; — en dat het gouvernement, rekenende op de wijsheid en het doorzigt van *mannen*, voor het oog van allen wil toonen, dat deszelfs weldadige bestellingen in dit opzigt, niet gaan buiten het goedvinden van hen, die het volk kiest, om deszelfs algemeene belangen met voorzigtige wijsheid en *onpartijdige, onbaatzuchtige vaderlandsliefde* te behartigen.

Of, moet men daardoor verstaan, dat aan ieder gewest zal vrij gelaten worden, het onderwijs op zulk eenen voet te houden of te brengen, als hetzelve zal verkiezen? — Dit zoude beter zijn, dan het wel anders zou kunnen uitvallen; — doch welk eene scheiding komt er dan, tusschen gewest en gewest, tusschen landgenoot en landgenoot, tusschen broeder en broeder?! Of, dat men, (geene onregtvaardigheid willende doen aan gezeten onderwijzers) die vrijheid van onderwijs slechts hebbe te brengen, tot plaatsen die voortaan vakant zullen worden? Alsdan, — ik beken het, — alsdan zullen beschaving en kennis slechts schoorvoetende het tooneel der wereld in ons land afstappen, en zullen zij welligt nog niet buiten het bereik van het gezigt zijn, als een wijzer tijd haar beide zal inroepen en hartelijker welkom heeten.

E. Nr.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 18den November 1580 deed de graaf VAN RENNENBERG *Steenwijk* in den brand steken.

Den 18den dito 1625 vertrok Zijne Hoogheid prins MAURITS, na den mislukten aanslag op *Antwerpen*, ziekelijk naar *'s Gravenhage*.

Den 18den dito 1716 had de tweede groote vergadering plaats der uit de zeven vereenigde provincien afgevaardigde staten.

Den 19den dito 1298 had er eene buitengewoon hevige aardbeving in *Italië* plaats.

Den 19den dito 1488 overrompelde jonker FRANS VAN BREDERODE, des nachts met ruim 800 man de stad *Rotterdam*, zonder dat er iemand het leven verloor en deed met zoo veel spoeds de stad versterken, dat hij in het begin des volgenden jaars het geschut op de nieuwe werken kon planten.

ARNHEM, den 18den November.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 17 Nov.	4 El 0 Palm 0 Duim;	gewassen 30 D.,	gevallen 0 D.
Den 18 dito	4 El 3 Palm 0 Duim;	gewassen 30 D.,	gevallen 0 D.

De Commissie tot ondersteuning der noodlijdenden door den watervloed, gedurende den zomer van 1829, in Maas en Waal, heeft de gelden, ten behoeve van voorn. noodlijdenden gedaan, van den uitgever der Arnhemsche Courant, en in de Nommers van den 22sten September en 6den October opgegeven, wel ontvangen; bedankt daarvoor de milde gevers, en zal van dezelve gebruik maken om in de dringendste behoefte te voorzien, die in vele gemeenten, alwaar *alles is verloren gegaan* en *algemeen gebrek voor menschen en vee bestaat*, alle verbeelding te boven gaat. — Zij zal met dank verdere giften ontvangen, en van het gebruik derzelve, na afloop harer werkzaamheden, door middel der Arnhemsche Courant, naauwkeurig doen blijken.

VAN RECHTEREN.
W. T. VAN BENNEKOM.
G. F. A. MEYNHARDT.
DE VILLERS.
RUIVERS.
J. MEIJER.

Heden beviel vrij voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, *LOUISE HENRIETTE TROOST*, geliefde Echtgenote van

ARNHEM,
den 15den November 1829.

EDUARD QUACK.

BEKENDMAKING.

De PROKUREUR GENERAAL bij het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage*, als daartoe van hooger hand gemagtigd, looft bij deze uit eene premie van VYF EN TWINTIG DUIZEND NEDERLANDSCHE GULDEN aan den genen, die de *Juweelen*, *Paarlen* en *andere kostbaarheden*, welke in den nacht tusschen den 25sten en 26sten September 1829 in het Paleis van Z. K. H. den Heere Prinse *van Oranje* binnen de stad *Brussel* zijn gestolen, zoodanig als dezelve in de daarvan vervaardigde en alomme verspreide lijsten en teekeningen zijn beschreven en aangeduid, zal te regt brengen, of wel zoodanige aanwijzingen doen, dat die schat *in zijn geheel* ontdekt worde; — welke premie zal verdubbeld en dus tot VYFTIG DUIZEND NEDERLANDSCHE GULDEN gebragt worden, wanneer *tevens* de dader of daders aan den Regter met genoegzame zekerheid zullen worden bekend gemaakt of aangewezen.

Zullende voorts *aanzienlijke* belooningen worden geschonken aan diegenen, die *slechts een gedeelte* of wel *enkele* der gestolene kostbaarheden zal te regt brengen, of wel deswege zoodanige aanwijzingen of opgaven doen, dat eene of meer van die kostbaarheden ten gevolge daarvan in handen geraken en aan Z. K. H. terug bezorgd worden; — welke belooningen steeds evenredig zullen zijn aan de waarde der terug bezorgde kostbaarheden.

's Gravenhage, den 5den November 1829.

A. W. PHILIPSE.

---

§ § § BURGEMEESTER en ASSESSOREN der GEMEENTE *APELDOORN* zijn voornemens, onder nadere approbatie van Hun Edele Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten der provincie *Gelderland*, op Woensdag den 25sten November 1829, 's morgens ten elf ure, in het Gemeente-Huis te *Apeldoorn* aan te besteden:

Het BOUWEN eener HOUTEN BRUG met STEENEN LANDHOOFDEN en een MIDDENJUK, over de Rivier de *Grift*, in den ondernomenen Straatweg van *Arnhem* naar *Apeldoorn*, nabij laatstgemelde plaats, met de LEVERING van alle MATERIALEN.

Zullende Bestek en Teekening van heden tot den dag der aanbesteding, Zondagen uitgezonderd, voor een ieder ter visie liggen aan het Gemeente-Huis voornoemd, van 's morgens 9 tot 's middags 12 uren.

Apeldoorn, den 12den November 1829.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
A. J. J. A. VAN HEECKEREN.
Ter Ordonnantie,
De Secretaris der Gemeente,
A. R. VAN AKEN.

AANBESTEDING.

COMMISSARISSEN tot den STRAATWEG van *DEVENTER* naar *VOORST* zijn voornemens, onder nadere approbatie, op Woensdag den 2den December 1829, des middags ten 12 ure, aan de Herberg *de Dood*, bij *Deventer*, in het openbaar aan te besteden:

1°. Het LEGGEN van de AARDENBAAN, voor de Bestrating des wegs van de Herberg *de Dood*, bij *Deventer* tot *Voorst*, in een perceel.

2°. De BESTRATING van gemelden WEG, insgelijks in een perceel.

3°. De twee bovengenoemde perceelen der AARDENBAAN en BESTRATING in massa.

De Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek, op betwelk de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het Gouvernement van Gelderland, ter lezing liggen: te *'s Gravenhage* in *den Doelen*; te *Zwolle* in het *Muntersche Posthuis* en in het Logement *de Zeven Provincien*, bij de Kamperpoort; te *Deventer* bij J. H. BECKING, in *den Moriaan*, bij DEUSS in *het Wapen van Overyssel*, bij KONINGSVELD in *de Maan* en bij TEN HAVE in *de Keizerskroon*; te *Wyhe* in *den Brabandschen Wagen*; te *Zutphen* bij WEENINK in *het Posthuis*; te *Arnhem* in *de Zon*; te *Amsterdam* in *het Turfschip van Breda*; te *Sliedrecht* in *het Regthuis*; te [illegible] bij WILHELM in *den Smittenberg*; te *Gietel* bij den Brouwer NUSSINK; te *Voorst* in *den Beer* bij PLANTEN, en te *Twello* bij VAN ENTER.

De aanwijzingen zullen vier dagen vóór de Aanbesteding, op de plaats zelve, geschieden.

Mede namens de overige Commissarissen,
W. A. SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

---

† † † Den avond van 15 November 1829 zijn door den Commissaris van Policie der Stad *Arnhem* in bewaring gesteld TWEE KOEBEESTEN; die geenen die vermeenen regt op dezelven te hebben, melden zich daar over ten spoedigsten, zullende, zoo zich geene eigenaren voor den 25sten dezer opdoen, worden overgegaan tot de Geregtelijke Verkoop dezer Beesten.

Arnhem, den 18den November 1829.

A. B. ZYNEN WARTEL,
Commissaris van Policie.

VRYWILLIGE PUBLIEKE VERKOOPING.

De Heer *GT. SCHIMMELPENNINCK, Wz.*, als Commissaris in de Negotiatie op de Heerlijkheid *Lichtenberg*, cum annexis, en tevens als gemagtigde van den Heer *M. TEN BRINK VAN LICHTENBERG*, is voornemens op Maandag den 7den December 1829, des voordemiddags om 10 uren, in het Logement *de Roode Leeuw*, voor *Terborg*, ten overstaan den Notaris *G. A. S. DERICKS*, resideerende te *Varsseveld*, in het Kanton *Terborg*, te doen inzetten om op Maandag den 28sten daarop volgende, bij finale toewijzing, te verkoopen:

De HEERLYKHEID *Lichtenberg*, bestaande in TUINEN met zeer fijne VRUCHTBOOMEN beplant, voorts BOUW-, BOSCH- en WEIDELANDEN, onderscheidene BOERENERVEN, TIENDEN, REGT van JAGT in de uitgestrekte Hoogheid *Wisch* enz., zoo als het selve door den Eigenaar bezeten wordt, alles gelegen in de Gemeente *Wisch*, Kanton *Terborg*, Kwartier *Zutphen*, Provincie *Gelderland*, in de nabijheid van den ouden *Yssel*; — de veiling zal geschieden in perceelen en daarna in massa; — op de gemelde Heerlijkheid staan uitgebaakt 166 perceelen zware EIKEN en 48 perceelen PEPPELEN-, DENNEN- en BEUKEN BOOMEN, die afzonderlijk op den dag der Tweede Veiling (28 December) en volgende dagen zullen worden geveild en verkocht; doch met voorbehouding, dat de koopers van de Landerijen dezelve tegen de koopsom zullen kunnen overnemen, mits aan de koopers van de Boomen uitkeerende eene premie van vijf pCt.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris en bij den Heer *GT. SCHIMMELPENNINCK*, te *Deventer*, terwijl inmiddels aanwijzing der perceelen te bekomen is bij den Boschwachter *JAN HENDRIK KONINCK*, in den *Lichtenberg* voornoemd.

VRYWILLIGE VERKOOPING.

Mr. *J. DE ROO*, Notaris te *Tiel*, Provincie *Gelderland*, zal, namens zijne Principalen, op Maandag den 30sten November 1829, in Perceelen en Massa doen inzetten en op den 21sten December daaraanvolgende, finaal verkoopen, beide des avonds ten zes uren, in in het Hollandsche Koffijhuis te *Tiel*:

Een HUIS en verder GETIMMER met eenen spaliensen zeer net aangelegden TUIN, *Buitenlust* genaamd; voorts eene daarnaast staande nieuw opgerigte en met goed succes geëxcerceerd wordende BIERBROUWERY, met alle de daarbij behoorende BROUWERSMATERIALEN, benevens een BOOMGAARDJE en twee perceelen TEELLAND, alles aan elkander even buiten de Zandwijksche poort der Stad *Tiel* gelegen, gevende te zamen eene jaarlijksche pacht van *f* 525. —

Iemand nadere informatien begeerende, adressere zich ten kantore van Mr. *J. DE ROO* voornoemd. *Brieven franko.*

---

† † § UIT DE HAND TE KOOP: [illegible] bewerkte CHAR à BANC, voor vier personen, op Veeren, geschikt voor een en twee Paarden (bijna niet gebruikt). Een KARRETJE met Banken en Kussens, op Riemen. Een bruin RUIN PAARD, mak en goed bij den weg; benevens de noodige Getuigen, met Chineesch Koper gemonteerd. Voorts ruim 1500 Nederlandsche Ponden best en droog ingewonnen UITERWAARDS HOOI. Te bevragen bij den Wagenmaker *VAN DER SLOOTEN*, op de Beek te *Arnhem*.

---

† † † TE KOOP: vruchtdragende NOTENBOOMEN, voor 50 Centen; EIKENHEESTERS, voor 30 Centen; CANEDASE POTEN, voor 10 Centen het stuk; alles zeer malsch en zwaar. Te bevragen, bij den Tuinman *WILLEM SNYDERS*, te *Veghel*, (*Noord-Braband*). *Brieven franco.*

---

† † † TE HUUR om terstond, of naar verkiezing, te aanvaarden: het HUIS *Averenck*, met zijne privatieve JAGT en VISSCHERY, twee zeer ruime TUINEN, voorzien van de beste soorten van VRUCHTBOOMEN, voorts TUINMANSWONING en STALLING, aangename WANDELINGEN enz.; gelegen in de nabijheid van het dorp *Hengelo*, niet ver van den straatweg op *Zutphen*, geheel vrij van overstrooming, waarvan nadere informatien zijn te bekomen bij den Rentmeester, *S. HORSTING*, op den Huize *Slangenburg*, bij *Doetinchem*.

---

§ § § De Ondergeteekende *Arnhem* eerlang zullende verlaten, doch door omstandigheden belet wordende, van verscheidene bekenden *persoonlijk* afscheid te nemen, betuigt hiermede zijnen hartelijken dank, voor de menigvuldige hem betoonde blijken van welwillendheid, — bijzonder aan [illegible] genen, met welke hij in betrekkingen van [illegible] verkeerd stond, — en vormt de beste wenschen voor de aanhoudende bloei en welvaart eener Stad, die hij gedurende eene reeks van jaren met genoegen bewoonde, en waarin zich zoo vele personen bevinden, aan wier edelmoedige denk- en handelwijze ten zijnen opzigte, hij zich steeds dankbaar zal blijven herinneren.

Arnhem, den 18den November 1829.

A. A. J. VERSTER,
Mede namens zijne Huisvrouw.

---

† † † Bij den Wagenmaker *HORSTING*, te *Wageningen*, is voor eenen zeer civielen prijs te bekomen: eene brillante KALECHE, met glazen blindjes, gemonteerd naar den laatsten smaak, en zoo goed als nieuw. — *Brieven franko.*

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.